

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки
підприємства**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність: D1 «Облік і оподаткування»

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол №8 від 2 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація		
Назва дисципліни	Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства	
Викладач (-і)	Лещук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування	
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984	
Е-mail викладача	halyna.leshchuk@cnu.edu.ua	
Формат дисципліни	Очний та заочний	
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год	
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua	
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій: https://koia.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/	
2. Анотація до курсу		
Курс спрямований на вивчення поняття економічної безпеки підприємства/бізнесу, її індикатори та складові елементи, та особливості обліково-аналітичного забезпечення. У рамках курсу розглядаються основи економічної безпеки підприємства, обліково – аналітичне забезпечення економічної безпеки, як механізм забезпечення ефективної діяльності підприємства, інформаційні технології обробки даних у системі обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства		
3. Мета та цілі курсу		
Метою викладання даної навчальної дисципліни є ознайомлення управлінців з фінансово-економічної безпеки з особливостями обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки на підприємстві та використання його результатів при моделюванні відповідних управлінських рішень. До цілей курсу можна віднести: засвоєння теоретичних засад функціонування сутності економічної безпеки підприємства/бізнесу, практичних навиків побудови і функціонування системи економічної безпеки бізнесу, оцінки внутрішніх і зовнішніх загроз/ризиків, які негативно впливають на фінансовий стан підприємства.		
4. Програмні компетентності та результати навчання		
<i>Компетентності:</i>		
Здатність розв'язувати комплексні професійні задачі у сфері обліку та аудиту, проводити самостійні дослідження та впроваджувати інновації навіть у ситуаціях високої невизначеності. Здатність генерувати нестандартні ідеї для вдосконалення системи захисту бізнесу. Здатність забезпечувати високий рівень виконання робіт та об'єктивність результатів. Здатність інтегрувати теоретичні знання у практику організації обліку, контролю та оптимізації податкового навантаження. Здатність ефективно виконувати управлінські та контрольні функції як у приватному бізнесі, так і в державних структурах.		
<i>Програмні результати навчання:</i>		
Використовувати практичні аспекти формування обліково-контрольних даних на кожному етапі діяльності підприємства, з урахуванням професійного судження для стратегічних потреб управління. Виконувати збір та критичний аналіз фінансових і нефінансових індикаторів для формування бази прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Проектувати та реалізовувати аналітичні й розвідувальні роботи, забезпечуючи їх необхідними методичними, фінансовими та кадровими ресурсами.		
5. Організація навчання		
Обсяг курсу – 90 год.		
Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	16	6

практичні		14	4
самостійна робота		60	80
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
2	071 Облік і оподаткування	перший	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план		Кількість годин (денна форма навчання/заочна форма навчання)	
		лекція	практичне заняття самостійна робота студента
Тема 1. Теоретичні основи економічної безпеки підприємства. 1. Поняття “економічна безпека підприємства”. 2. Концептуальні засади економічної безпеки підприємства. 3. Світовий досвід забезпечення економічної безпеки підприємства.		2/-	2/- 8/10
Тема 2. Забезпечуючі складові економічної безпеки підприємства. 1. Мета та цілі економічної безпеки підприємства. 2. Основні складові економічної безпеки підприємства. 3. Об’єкти, суб’єкти та забезпечення економічної безпеки підприємства. 4. Концепція управління економічною безпекою підприємства.		2/2	2/- 8/10
Тема 3. Поняття та структурні елементи обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. 1. Поняття, завдання, напрями і структурні елементи обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. 2. Фінансова, інтелектуальна та кадрова складові обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. 3. Техніко-технологічна і політико-правова складові обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. 4. Інформаційна, екологічна та силова складові обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства. 5. Аналітична оцінка рівня економічної безпеки підприємства. 6. Ринкова та інтерфейсна складові економічної безпеки підприємства.		2/-	2/- 8/10
Тема 4. Система економічної безпеки підприємства. 1. Поняття та основні елементи системи економічної безпеки підприємства. 2. Програма гарантування безпеки фірми.		2/2	2/- 8/10

3. Режим функціонування системи економічної безпеки.			
4. Концепція безпеки підприємства.			
Тема 5. Система управління економічною безпекою підприємства.			
1. Організація системи обліково аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства.			
2. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.	2/2	2/-	12/10
3. Стратегічне та інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.			
Тема 6. Правовий захист комерційної таємниці.			
1. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні.			
2. Правове регулювання захисту комерційної таємниці за кордоном.			
3. Поняття та ознаки комерційної таємниці.			
4. Об'єкти та суб'єкти права власності на комерційну таємницю.	2/-	2/2	4/10
5. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її елементи та складові.			
Тема 7. Принципи забезпечення економічної безпеки підприємства та засоби усунення погроз.			
1. Виникнення погроз.			
2. Принцип чотирьох ролей. Принципи шести рівнів економічної безпеки і повного охоплення фінансово-господарської діяльності. Принцип повного охоплення за часом.			
3. Способи захисту від погроз.			
4. Систематизація подій, погроз і діяльності по забезпеченню економічної безпеки підприємства.	2/-	2/2	4/10
5. Матриці подій фінансово-господарської діяльності, погроз і заходів щодо забезпечення економічної безпеки підприємства.			
Тема 8. Суть і місце обліково аналітичного забезпечення в інформаційному забезпеченні системи економічної безпеки на підприємстві.			
1. Сутність ризиків підприємницької діяльності та їхній вплив на економічну безпеку підприємства.			
2. Класифікація ризиків, що чинять вплив на стан економічної безпеки підприємства, стосовно їх відображення в бухгалтерському обліку.	2/-	-/-	8/10
3. Обліково-аналітична інформація в структурі забезпечення функціонування системи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.			
Разом	16/6	14/4	60/80

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна шкала – оцінка формується наростаючим підсумком протягом семестру у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 90 балів (усні відповіді, розв’язання практичних ситуацій, тести, контрольна робота); – самостійна робота – 10 балів (тестування в СДН). <p>Загальна оцінка за курс відображається за шкалою:</p> <p>“відмінно” (90-100 балів) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках;</p> <p>“задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” (до 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Студенти виконують одну комплексну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і практичну сторону з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів.</p> <p>Під час практичних занять студент отримує оцінки за результатами усних відповідей, доповідей, дискусій, розв’язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни складає 60/80 годин. Студентам пропонується виконання протягом семестру завдань, які розміщені у Системі дистанційного навчання університету.</p> <p>Також відповідно до графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.</p>
Методи навчання	<p>Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео).</p> <p>Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв’язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає</p>

	<p>координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді тощо).</p> <p>Практичні методи навчання – передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань.</p> <p>Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформи для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт по темах, передбачених силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату-та-ін>.

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (напр., хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Академічну заборгованість студенти здають відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

У студентів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL:<https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: halyna.leshchuk@cnu.edu.ua). Результати неформальної освіти визнаються згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

При використанні технологій штучного інтелекту студенти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjjk>).

8. Рекомендована література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
2. Бенько М.М. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 560 с.
3. Іванова Н.С. Економічна безпека : навч. посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
4. Левченко О. М., Шалімова Н. С., Грінка Т. І., Сторожук О. В.. Інформаційне та обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: навч. посіб. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. – 190 с.
5. Згоранець М. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства: thesis. 2021. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/54636>.

5. Саванчук Т., Назаренко В. Вимоги до формування інформаційних потоків в системі обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємства. Економіка та суспільство. 2023. № 57. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-12>.
6. Лещук, Г. В., Якушик, І. Д., Ганжуренко, І. В., Галаченко, О., & Бовкун, О. (2021) Економічна безпека підприємства в умовах пандемії COVID-19: обліково-аналітичний аспект в управлінні на регіональному рівні. *Економічні горизонти*. (2(17), 18–28. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(17\).2021.243894](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(17).2021.243894).
7. Шуміло О.С. Типи економічної безпеки підприємства роздрібної торгівлі. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 9. С. 727–729. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/124.pdf
8. Будник Л., Блажей І., Ронська О. Внутрішній аудит в управлінні економічною безпекою підприємства: актуальні аспекти. Галицький економічний вісник. 2021. № 4 (71). С. 77–84. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/71/1000.pdf>
9. Акімова Н. С., Кирильєва Л. О., Наумова Т. А. Інформаційна безпека підприємств торгівлі в умовах становлення глобального інформаційного суспільства. Підприємництво і торгівля. 2023. Вип. 35. С. 5–10. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-35-01>
10. Акімова Н. С., Наумова Т. А., Кирильєва Л. О. Удосконалення системи інформаційного забезпечення внутрішнього аудиту товарних запасів у ритейлі. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наукових праць. Харків: ДБТУ, 2024. Вип. 1 (35). С. 6–18. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/54665>
11. Сатир Л.М., Кепко В.М., Стаднік Л.І. Економічна безпека торговельного підприємства в системі організації торгівлі та комерційної діяльності. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. Вип. 4(04). С.75–80. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.4-1327>.
12. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я. (2025). Підходи до оптимізації податкового навантаження в системі ефективного податкового планування. Актуальні питання економічних наук. № 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15331655>
13. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Управління податковими зобов'язаннями підприємства: обліково-аналітичний аспект. Сталий розвиток економіки. № 2(53). С. 318-323. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-43>
14. Савків У.С., Лещук Г.В., Сидор Г.В. (2024) Державне управління соціально-економічною стабільністю країни та особливості застосування антикризових заходів в умовах воєнного часу. The actual problems of regional economy development. Вип. 20. Том 1. С. 403-410. doi: <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.403-410>
16. Савків У.С., Лещук Г.В., Монюк Б.Р. (2025). Взаємозв'язок бізнес-планування та управління витратами підприємства в умовах кризового періоду для збереження конкурентоспроможності та прийняття ефективних управлінських рішень. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2 (21). С. 443-451. <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.443-451>

Викладач _____

_____ Лещук Г.В.